

UJ CIMBORA

KÉPES GYERMEKLAP

VIRÁGOS MÁJUS.

1936. MÁJUS

1.

IV. ÉVFOLYAM

13. szám

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR - SZERKESZTI: FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 6-87.

APRÓSÁGOK TARKASÁGOK

Május.

*Ez a hónap de bájos!
Valamennyi fa, bokor,
Mint egy menyasszony-csokor,
Oly illatos, olyan szép.
Hát a mező, hát a rét!
Méhe zümmög, kakuk szól,
A kizöldült lomb alól.
Fenyves mélyén a rigó
Azt füttyüli: élni jó!*

L. Ady Mariska.

Toborzó

Magyar Tibor szorgalmas kis cimboránk Szabó Bandit és Gézát toborozta előfizető- és olvasótáborunkba.

DALOLJATOK, KIS CIMBORÁK

Induló.

*Kis csapatunk rajta hát!
Zengjen ajkunk vig danát.
Int felénk a tarka rét,
Napsugárka hinti szét
Ragyogó sugarát.*

*Künn az erdőn várva vár,
A sok dalos kis madár...
Lombos ágon dal terem,
Gyöngyvirág a fűbe' lenn.
Még az ég is ránk nevet,
A mosolygó táj felett.*

Orgonanyílás

*Kinyílott az orgona virága,
Telistele minden kicsi ága,
Szellő, szellő, hajlitsd le az ágát,
Hadd szedjem az orgona virágát.*

F. Huszár Amália.

Találjátok ki!

Ki írta a „Szülőföldem szép határa“ kezdetű költeményt? — Melyik királyunk imája fakasztott vizet a kősziklából? — Hol halt meg Kossuth Lajos?

Bimbóhullás.

Az elmúlt héten szomorú hírt hozott a posta. Egy derék kis cimboránk, a hétéves Ady Attika hosszas szenvedés után elköltözött oda, ahol már nincs semmi fájdalom. Kis öccse sírján alig nyíltak ki az első tavaszi virágok, s már őt is magával ragadta a halál csontkeze.

De mégsem halt meg a mi Attika barátunk, csak öccséhez, a kicsi Csabához ment a fehér báránnyelűs Égbe, hogy ketten nézzenek le és vigyázzanak azokra, akik őket idelelenn olyan nagyon szerették.

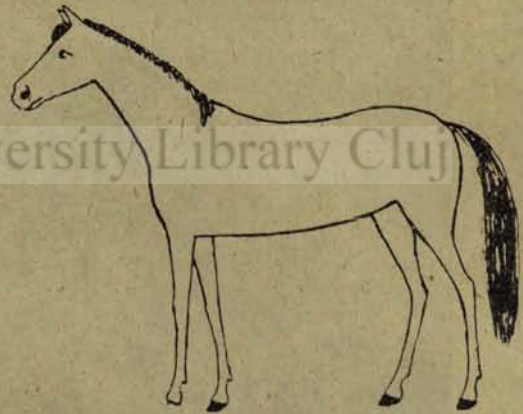
Kedves kicsi cimboránknak búcsucsókot intve és úgy neki, mint kis öccsének csendes pihenést kívánva, kérjük a jó Istent, hogy eljövendő új életekben adjon vigasztalást a fájdalmukban mélyen lesújtott szülőknek.

Jenő bácsi.

Rajziskola.

Vezeti: Kürthy Klára.

33. számú n. r. t. a.

Ahogy kis munkatársaink írnak...

Nyári beszámoló.

Kedves Marcella Néni!

A nyári vakációm kellemesen telt el. Se-hova se mentem nyaralni, de itt a Maros partján kellemesen telt el az idő. Sokat fürödtünk, csónakáztunk. Van csónakunk is. Sokat jártunk apukáékka halászni. Amikor pedig egy kis időm akadt, mindig olvastam a Cimborából.

Közben két testvérem közül egyik, a hatéves Ilike himlőben megbetegedett. Betegsége alatt a Talpas és Barnabás című mesét olvastuk fel neki.

Ilikevel és Jenővel együtt kezét csokolom Marcella Néninek:

Uioara.

Bende Kató.

Az anyaszív.

Irtó: Teleky Dezső.

A jó anyánál nincs a földön szentebb!
Örvendjen az, kinek jó anyja van.
Az anyaszív az otthon oltárképe!
Csodás hatása, tudjuk, számtalan...

Mennyből leszállt fény! Enyhet ad, világít,
Derűt fakaszt az otthon tűzhelyén!
E lélekláng nem éget! Szívet éleszt!
A csüggedőknek: élető remény...

A családfő, ha gond alatt megroskad,
Az anyaszív mosolya biztató.
Csilagsugár a tenger óceánján...
Mellette cét ér az élethajó...

A gyermekbimbók illatos kertjében
Az anyaszív az ápoló csoda...
Dermesztő szél s fagy a lélekvirágot
Elhervasztón nem irtja ki soha!

Az anyaszív, mely virraszt a betegnél
Álomtalan, bús, hosszú éjeken...
Szenved, de tűr! Vérzön is enyhít mindig
A szent ima, mely ajkán megjelen.

És hogyha győz a csontkezű halál, oh
Mi'y kínba jut a dúlt anyakebel!
Mégis szelid megnyugvás hangján suttog:
— Uram, Te adtad őt s Te vetted el!

Az anyaszív, ha derült ég kacag rá,
Vagy szélvész hord föléje felleget,
A szivárvány alatt, vagy dörgő villámlásban
Mást tenni nem tud, csak szeret... szeret...

Az anyaszív az otthon oltárképe!
Örülj, amíg melletted láthatod.
Minden napon hálát rebegj az Éghez,
Hogy van neked egy földi Angyalod.

Madárfészek.

A nap lement. Az alkony ráborította fátyolát az egész vidékre. Benépesült a levegő zűmmögő bogárral.

A göröngyös, kátyus úton egy szekér bal-lag csöndesen. De egyszerre csak nagyot zök-ken s a rajtaülők felriadnak.

— Hopp, hó! eltörött a tengely! — hang-zott az egyik útas szava.

A másik leugrott; csakugyan leült a sze-kér hátulsó fele.

— Nagy baj, — dörmögte fejét vakarva. Megroppant biz' az, kátyuba estünk. Most már mit csináljunk?

— Ha legalább valami fa volna, valami husáng, hogy átköthetnék vele.

— Van is itt! Furesa tartomány ez erre!

— Nem nő itt meg a fa, csak a nadra-gulya!

— Haj, haj mihez fogjunk, mihez?

— Emelem én a szekeret, — ajánlkozott az egyik — föl is tartom addig, míg fát érünk. Kend pedig vezesse lassan a lovakat.

Bizony, jó darabon kellett vinni a szekér hátulját, s fa még sehol sem vof. Mind a ket-ten lihegték a fáradságtól.

— Ahol ni! — kiált fel egyikük. — Ott

bólintgat egy kis vékony nyárfa. Nekünk való éppen.

Csakugyan egy karesú fának az árnyéka feküdt, táncoló fekete esíknak, a szántóföl-dön, mindjárt az út mellett. A hold éppen most bújt ki, és meg lehetett látni a tájat. Több fa sem volt annál.

— No, hát ne legyen ez az egy sem... kiváglak, hogy ne búsulj itt magadban, — dörmögött a hangosabbik.

Előkereste a fejszét s átugorván az út-széli garádot, nekivágott a növendékfának.

Az összerázkódott recsege, hajladozva. Rásírta törzsére harmatkönnyeit leveléről. Gallyai is megroppantak a fejsze csapásai alatt. Egy madár felszállt megriadva s két-ségbeesve röpködte körül a növendékfa koro-náját. Madárfiak síró csipogása felelgetett a fölkergetett öreg madárnak.

— Jó lesz-e tengelydorongnak? — türel-metlenkedett a másik.

— Jó biz' az, — szólt a fejszés atyafi kedvetlenül — csakhogy baj van.

— Már megint?

— Hát izé... fészek van rajta...

— No és aztán?

— Ej, lánchordta! Hát csak nem vághatom ki! Mi lenne az apróságból? Nem hallja kend, milyen szomorúan csipognak?

— De bizony hallom szegényeket. Csak-hogy aztán velünk mi lesz?

— Mi lesz? Hát mi lenne? — felelte a fejszés atyafi. — Majd tolom én még a szekeret egy darabon.

Úgy is volt. Haragudott egy kicsit, amint megint a tengelyt fogta kétrét görbülve. De csak tolt a szekeret, körül-körül nézve, ha egy élő fát nem lát-e valahol. A madarak szomorú csipogása fülébe hangzott mindig. S valami azt sugta lelkében: mégis csak jól tette, hogy azt a madárfészkes növendékfát ki nem vágta.

Mikszáth Kálmán.

Jan Wolski: Meséből valóság.

— Szövetkezeti ifjúsági regény. —

Eszperantóból magyarra átdolgozta:

Kormos Jenő. (5. folytatás.)

HARMADIK RÉSZ.

Egészen komoly játék.

Megkezdjük a játékot.

Mekkora sokaság!

Az egész terem zsufolva volt minden osztálybeli gyermekekkel. Úgy szorongtak egymás mellett, mint a templomban a hívek búcsú-ünnepen.

Mindenki ott volt, mert csak egészen ostoba gyermekek maradhattak volna otthon.

— Most pedig megkezdjük, — mondta a tanító. — De előbb szeretnék tudni, kik vesznek részt a játékban.

— Mind! Mind!

— Mind, — de ez nem elég világos. Tudnunk kell pontosan, ki akar játszani. A játékban is rendnek kell lennie. Másképp semmi eredményt sem fogunk elérni.

*

— Itt van egy ív papír. Minden padsornak egy. Aki a szövetkezet-játékban részt akar venni, szép egymásután leírja családnévét, keresztnévét és az osztályát.

Akiknek nem jutott hely a padokban és a téren, vagy a fal mellett állanak, azok íratkoznak az asztal jobb és baloldalán található papirlapokra. Menjetekek és írjátok fel neveiteket.

Gyorsan! Minden perc drága. Olvashatóan írjátok. És malacok nélkül.

*

— Százharmincegy név! — Annyi, ahány gyermek van az iskolában, — jelentette a tanító a nevek összeadása után.

— Nagyon örvendek.

És most határoznotok kell: mivel kezditek a játékot. Beszéljetekek!

— Labda!... Gép!... Csónak!... Kiskert!... Asztalosműhely!... Labda!...

— Ne olyan hangosan! Halkabban!... Micsoda kiabálás. Így nem lehet rendet tartani. Csend legyen!!!

A gyermekek elhallgattak.

— Hogy olyan sokan akartok beszélni, az nagyon jó. De ha mind egyszerre beszéltek, az rossz, mert mindenik igyekszik túlkiabálni a másikat s ebből pokoli hangzavar keletkezik.

Pedig rendet kell tartanunk... de hogyan?

*

— Válasszatok magatok közül valakit, aki sorban mindenkit szóhoz juttat. Akinek valami mondanivalója van, csendben felemeli a kezét — és kiválasztott társatok felírja a nevét a beszédre jelentkezők közé. Mikor rákerül a sor, szólítani fogják. Azalatt a többieknek hallgatniok és figyelniök kell. Beleegyeztek ebbe a rendbe?

— Igen, igen, jó — beleegyezünk!

— Akkor azt tanácsolom nektek, hogy a beszédek síma levezetésére válasszatok meg Dymek Antit. Ő meg fog felelni. Akarjátok Antit? Vagy talán valaki mást szeretnétek? Mondjátok csak meg egész bátran! Azt fogjátok választani, akit éppen jónak láttok.

— Legyen Anti! Jó! Antit akarjuk!

(És tudjátok, ifjú olvasóim, ki az az Anti? Ő az a rosszcsont kölyök, aki a kéményseprőt utánozta a háztetőn. Azóta is nagy betyár mai napig. Csak egy kissé megnyúlt, megerősödött és még többet rosszkodik.)

— Na, Antika, a gyűlés elnökének választott meg téged. Ül hát ide, barátom, az asztalhoz. Tessék, itt a papír és a ceruza. Nézz végig figyelmesen a termen és sorban írj be mindenkit, aki felemeli a kezét. Várj csak, segítsek neked egy kicsit... Kérdezd: ki akar íratkozni?

Antika, az iskola legvásottabb növendéke egészen elpirult a nagy megtiszteltetés feletti örömeiben, éles tekintettel nézett végig az egymáson szorongó gyermekcseregben és tele tődővel elkiáltotta:

— Hé! Aki beszédre akar íratkozni, az emelje fel a kezét!

Alig néhány kéz emelkedett a magasba, habár előbb mindenki kiabált. Mert kiabálni mindenki tud, de rendesen beszélni csak az tud, akinek valami mondanivalója van.

Mivel kezdjük?

Mindenik jelentkező gyermek valami mással akarta kezdeni beszédét.

A tanító figyelmesen hallgatta őket. Gyakran elmosolyodott és a zsebkönyvébe jegyeztetett. Végül, mikor a gyermekek már eléggé kibeszélték magukat, ő is beszédre íratkozott.

— Ti, gyermekek, — mondta a tanító — ahányan vagytok, annyifélet akartok. Már most mi itt a teendő? Vajjon nem fog sikertelenül végződni a mi játékunk? Talán jobb lenne, ha el sem kezdenők?

— Nem, ellenkezőleg!

— Azt tanácsolom: szép sorjában jól fontoljátok meg, mit kell tennetek. Akkor sokkal könnyebben megértitek egymást. Jó?

— Helyes!

— Megengeditek, hogy én beszéljek elsőnek?

— Kérjük szépen, tanító úr!

— Akkor hát elkezdhetjük. Gondoljátok csak el:

Vehettek-e bőrlabdát? Ha mindent jól összevettetek, beláthatjátok, hogy egy ilyen drága játékszer megvételére nincs elég pénzetek. Másképp hogyan juthatnátok hozzá? Ez a terv egyelőre megvalósíthatatlan.

Hát a varrógép? Az asztalosműhely? A csónak? Ezek még többbe kerülnek, mint a labda. Sokkal, sokkal többbe. Ezeket sem vehetitek meg.

Azután ott van a kiskert. Most jön a tél. Erről még ráérünk beszélni.

Hát a koresolyák? A szánkók? Ó, ezeknek hamarosan hasznát vehetnétek — úgy bizony! De ezekre sincs pénz. Pénz nélkül pedig semmit sem vehettek. Ez utóbbiak is csak szép álmoképek maradnak.

A gyermekek szomorúan, lehajtott fejjel hallgatták tanítójukat.

— Ezt sem lehet, azt sem lehet, semmit sem lehet... Hát akkor miért beszélt nekünk annyit a tanító úr?... Miért keltett bennünk annyi reményt?...

A kisebbek közül sokaknak könnyeket sajtolt szemébe a csalódás okozta fájdalom.

— Na, gyermekek! Fel a fejekkel! Szemeket és orrokat jó szárazra törülni. Aki iskolába jár, annak nem illik sírnia. És nem is érdemes, mert mindent megszerezhetek, mindent megtehettek.

Csak nem éppen most rögtön. Mindenhez idő kell. A Jóistennek is hat napra volt szüksége, amíg a világot megteremtette.

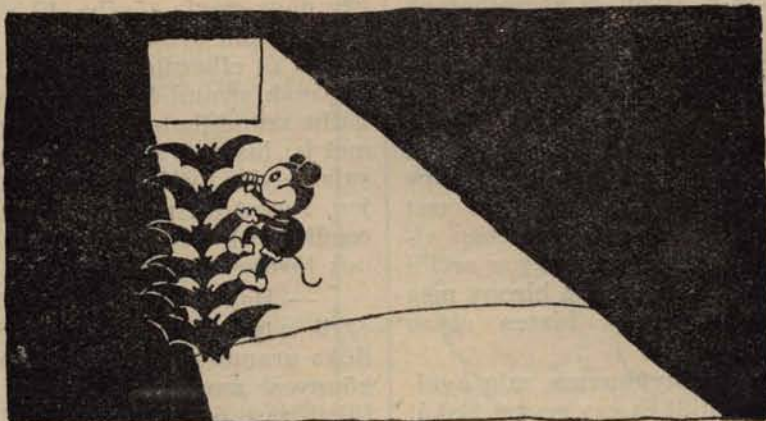
Azt ajánlom, kezdjétek a bolttal. Majd meglátjátok, milyen kellemes a szövetkezeti boltosjáték. Mennyi munka jár vele! Mindenkinnek lesz valami tennivalója. Bizonyára mind ottan fogtok vásárolni. A ti saját boltotokban!

— De a boltra sincs pénzünk! — kiáltott közbe egy első elemista lányka, miközben reménytelenül, könnyes szemekkel nézett a tanítóra.

(Folytatjuk.)

Csigaanyó háza.

V.

Micsoda küzdelem! Nem is látott tán még ilyet a világ. Hatan egy ellen! De mégis Miki győz. Ellenségeit mind porba kényszeríti. Ez már aztán nagy vitézség, haditett és győzelem. Miki legyőzött ellenségeit egymásra rakja magasan. S így egyik szárnyáról a másikra lépeget, hogy elérje az ablakot.

A természet beszél.

(Fák és madarak napjára.)

Irtá: Teleky Dezső.

TÖLGYFA:

Itt a bércecs rengetegben
Ahol csermely csörgedez,
Itt lakom már száz év óta...
Tündéreknek helye ez...
Testvérimmel együtt élek,
Águnk, lombunk összeér...
A sok levél vígan járja
Ha közénk a szél betér,
Ha fuvóláz, sípot fújva,
Búgja, zengi ősz dalát,
Visszhangunkat a fenyőknek
Hárfadalban adja át...

FENYŐFA:

Míg örökzöld ágaim a
Dalütemre hajlanak,
Rámrepülnek a jókedvű,
Tarka cinkemadarak...
Mulatozva, ugrándozva,
Játszik, csipog valahány...
Látszik rajtuk, hogy gond nélkül
Éltük boldog igazán...

CINKE:

Ügy van! A mi lelkünk boldog...
Csak vidáman énekel!

Szomorúság, komoly gondja
Minket sohasem érdekel...
De azért az életünket
Nem töltjük el hasztalan...
Kártól óvjuk a fák törzsét,
Ebből soknak haszna van!...
Alma-, körte- s más gyümölcsfa
Nem teremne oly sokat,
Hogyha meg nem töltenők az
Éhes cinke-gyomrokat.
Nagy örömmel irtogatjuk
Az ártalmas férgeket...
Ezzel másnak jót teszünk, hát
Kedvünk is csak jó lehet.

BÜKKFA:

Igazad van, cinke koma,
Hasznodat jól ismerem...
Hátha még a pinty, a harkály
S a kakuk is megjelen...
Együtt, hogyha összefogtok,
Megtisztulnak lombjaink,
Águnk minden leveléről
A szerető hála int.
S ha az éjnek holdsugára
Tündöklő fényt vet ide,

Cserjebokrok sűrűjéből
Felesattog a fülmüle.
Trillázgató hangezüstjén
Bámulnak a csillagok,
S virágkelyhek mámorának
Harmatcseppje felragyog.

FÜLMILE:

Az imámat zengem akkor,
Szívből jövő háladalt.
Hisz fészkemre lágy palástot
A cserjének lombja tart.
A madár s a fák szerelme
Hűs és végtelen...
Egymást óvjuk, egymást védjük,
Erről szól az énekem.

HIVŐ LÉLEK:

A természet nagy, csodás könyv,
Irtá Isten szent keze.
Minden lapja jóra oktat,
Szépségekkel van tele.
Amit lelkünk szépnek lát, az
Felfedi a titkait:
Dalos madár, erdők lombja
Szeretetre megtanít.

Mese egy kis nyusziról.

Irtá: E. Ónody Róza.

(Folytatás.)

Legjobban szégyelte hazugságát, amiatt nem mert szegény hazaszaladni, bocsánatot kérni, mert úgy érezte, nem is bocsáthatnak meg neki; pedig ő soha-soha többé nem ejtene ki egy hazug szót sem. Így fogadkozott sírvaríva, mikor estéknént végre ágyacskájába térhetett.

Azalatt pedig odahaza elsírták a nyuszikát. Nyúlmama sírva mondta nyúl-papának, hogy biztosan valamelyik éhes vadállat téphette szét nyuszikát, hiszen csak nem ment ijedtében világgá, tudhatta volna nyuszikát, hogy a szülői szív mindig kész a megbocsátásra és bizony még megjavulhatott volna nyuszikát, hiszen olyan kicsike még szegényke!

Addig-addig sírdogált nyúlmama, míg nyúl-papa haragja is megenyhült és egy reggel táskát akasztott a nyakába elemózsiával tele, aztán egy jó erős mogyorófa botot véve a kezébe, elindult megkeresni nyuszikát.

Ment-mendegélt nyúl-papa, de csak nem akadt a nyuszikát nyomára. Régen betakarták a

hulló falevelek a picike nyomokat. Egész napi vándorlás után, estére kelve, nagy búsan leült egy nagy cserfa tövébe. El volt nagyon fáradva, éhes is volt, kivett hát táskájából egy káposztalevelet és elkezdte falatozni. Nem esett jól nyúl-papának semmi és szomorúan lehajtotta a fejét, hátha szundíthatna egy kicsikét, ha nyitott szemmel is; hiszen vigyázni kellett, nehogy az erdő valamelyik nyúlpecsenyére éhes vadja rátaláljon. Amint ott pihentette fáradt tagjait, gyors repüléssel két bagoly szállott arra a fára, amelynek tövébe leheveredett.

— Hallod-e, Uhú, — szólítja meg társát az egyik nagyszemű madár, furcsa kis szolgálja van Róka uramnak. Egy kicsi kis nyuszi, aki csak túri könnyes szemmel a vásott rókafiaktól a sok fülcibálást és dolgozik, cipeli a sok nehéz baromfit a vevők után. Szegény kicsi jószág, — bizony szerencséje, hogy olyan sovány, mert megenné ám az a ravasz Róka, ha kissé kövérebb falat volna. — Hirtelen valami mozgásra lettek figyelmesek tollbokrétás füleikkel. Egy

fa alatt egérkék játszadoztak gyanútlanul. Nosza, a két bagoly oda suhant nesztelen repüléssel, lecsaptak hirtelen és a szétszaladó egérkék ket-tővel kevesebben futottak földalatti házacskájukba.

Nyuszipapa dobogó szívvel szedelőzködött össze és gyalogolt tovább. Virradatra érkezett Róka úrnak az egész nagy erdőben híres földalatti vára elé. Nagyott sóhajtott, összeszedte minden bátorságát és bekopogott a kapun. Bent azt hitték, Róka úr érkezik a vadászatról, hát szalasztották nyuszikát ajtót nyitni.

Nem lehet azt elmesélni, milyen öröm volt, amikor meglátták egymást: nyúlpapa és elveszettnek hitt fiacskája. — Uccu neki, — vették lábukat a nyakukba és hazaszaladtak a bokrok védelme alatt. Mikor aztán nyúlmama is szívére

szoríthatta nyuszikáját, vége lett minden bánatnak.

A kis nyuszi híven betartotta ígését. Jótanuló, szófogadó és mindig igazat mondó kis nyúl lett belőle. Szüleinek nagy öröme telt azóta benne, még a tanító bácsi is úgy megszerette, hogy vasárnaponként, mikor nyuszikáékhoz megy ebédre, megengedi, hogy még a csodálatos pápaszemét is fölpróbálja a boldog kis nyuszi.

Olyankor, olyan tudós képeket vág nyuszi, hogy jóízűen kacag rajta a tanító bácsi és az egész tapsifüles familia.

Igy lett a rakoncátlan nyuszikából jótanuló; ha nem hiszitek, kérjétek el a bizonyítványát az erdei iskola igazgatójától.

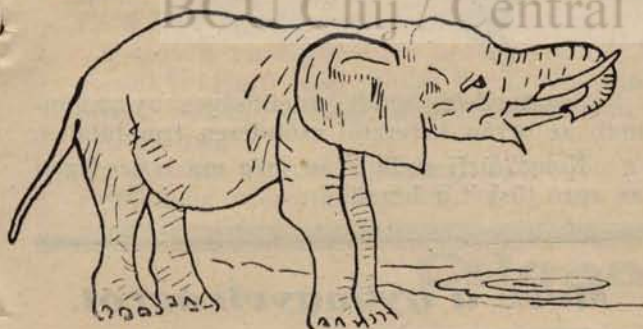
(Vége.)

Az elefánt bosszúja.

Irtá: Gárdonyi Géza.

Mühlbeck Károly rajzaival.

Ki látott már elefántot? Aki nem látott még, nézze meg ezt a képet itten. Nagypám rajzolta Afrikában, egy kétemeletes tejfeles fazék tetején ülve, mikor az elefánt éppen sétára indult.

Mert az elefánt sétálni is szokott, kivált ebéd után, mikor már jóféle füvekkel, édes gyümölcsökkel jóllakott.

Ez az elefánt azt gondolta magában:

— Jó ám ebéd után egyet kortyintani. Gyerünk a vízre.

Elsétált a vízhez. Beledugja az orrát, és úgy fröcsköli a vizet a szájába, mint a szódásüveg, ha megnyomják.

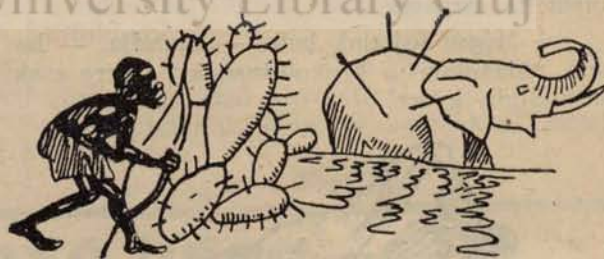
— Ejnye, de jól is mulatok én! — mondotta az elefánt.

Pedig a bokorban ott leselkedett rá a veszedelem. Ez a veszedelem Kongó úrfi volt. Kongó úrfi szerezsen és fekete, mintha tintában szokott volna fürdeni.

Hát mondom, ez a Kongó úrfi ott leselkedett az elefántra a bokorban. Nyílpuska volt nála.

— Agyonlövöm az elefántot, — szólott nagy nekifohászkodással. — Jó lesz a bőre sátonak, az agyarából meg csinállok labdának való golyókat.

Azzal belelőtte a nyílat.

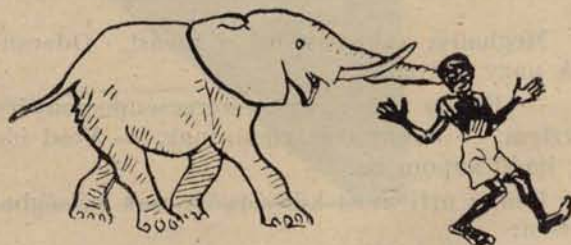

— Jaj de fáj! Jaj de fáj! Fáj a bőröm, mitől fáj!

Igy kiáltott az elefánt, miközben a könyve is potyogott.

Kongó úrfi megvárta, hogy hogyan hal meg az elefánt.

De az elefánt nem halt meg.

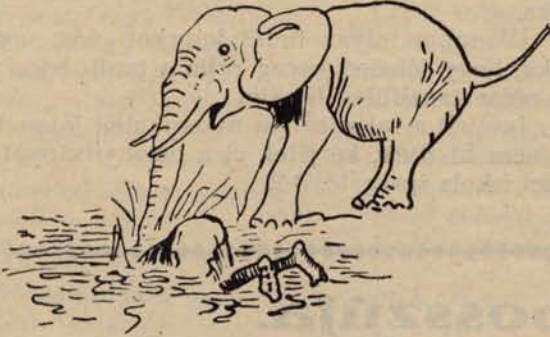
Kihúzta oldalából a nyílat, és ahogy Kongó úrfit megpillantotta, így szólott:

— Ejnye, te gézengúz! Hát te akartál en-

gem megölni!? No megállj csak! Majd adok én neked!

Szalad ám Kongó úrfi, ahogy csak bírja az ina. De az elefánt is szalad. A föld reng alatta. Hopp! Egyszer csak megvan a szercesen. Megfogta a fülét.

— Jaj de fáj! Jaj de fáj! Fáj a fülem, nagyon fáj!

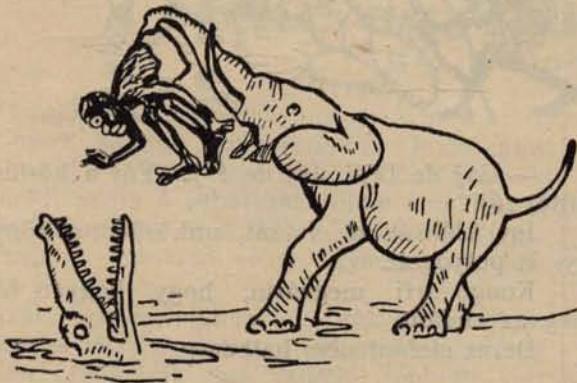

Igy kiált most Kongó úrfi. Aztán könyörög az elefántnak, hogy eressze el.

— Te engem meg akarsz ölni, én meg eresztelek el? — felelt az elefánt. — Nem oda Buda! Belefojtalak a vízbe!

Bele is mártogatta egynéhányszor, aztán fölemelte magasra.

— Mégse fojtalak bele, — mondja, — hanem odaadlak a krokodilusnak. Gyere csak, krokodilus, gyere!

Meghallja a krokodilus a hívást. Odaesúszik nagy sietve.

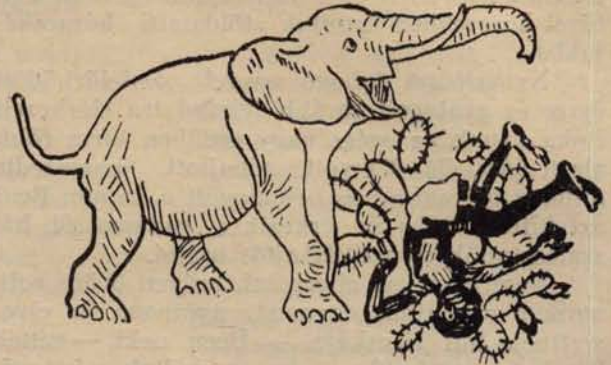
— Éppen egy kis szercesenpecsenyére éheztem, — mondja az elefántnak. — Vesd ide no, hadd kapom be!

Kongó úrfi most könyörgött csak kétségbeesetten:

— Jaj, tekintetes, nagyságos, méltóságos elefánt úr! Jaj, mindjárt bekap a krokodilus!

— Ugye, te éhbeteg, te félted az életedet, de a másét meg nem sajnálnád elvenni!

Azzal elkapta a krokodilus orra elől és bedobta a tüskés kaktuszok közé.

— Alászolgája, úrfi, — mondotta, — máskor ha elefántra vadászol, vigyázz a magad bőrére.

Azzal odébb sétált méltóságos nyugalommal, az orrán keresztül esőndesen trombitálva.

Kongó úrfi pedig tán még ma is szedegeti az apró tüskét a bőréből.

Mese a gyöngyvirágról.

(Miből lett a gyöngyvirág?)

Mondok egy szép mesét a kis gyöngyvirágról,
Egy sor fehér gyöngyről... tündér királylányról

A tündér királynak legkisebbik lánya,
Egykor fehér gyöngyöt tett fel a nyakára.

Kiment az erdőbe, piros epret szedett,
Tündér leányokkal táncra kerekedett.

Amint egyet fordult, leszakadt a gyöngye,
A sok fehér gyöngyszem, mind lehullt a földre.

Leperegtek sorba... Hulltak, hulldogáltak,
A zöld fűben tüstént gyöngyvirággá váltak.

Füssyné Huszár Amália.

Deák Balázs.

Arról a bátor jobbágyemberről emlékezünk, aki szent László királyt egy izben szörnyű haláltól mentette meg.

Háborúba ment a király. Éppen Zala vármegyén huzódott át rengeteg nagy sereggel s amerre elhaladt, a népek kicsődültek az út mentére, hogy színről-színre lássák a királyt. Ott álldogált a nép között egy szegény jobbágy ember is: Deák Balázs. Öreges ember volt, de még jó erejében. Fiatalabb korában ő is a király katonája volt, s hej! sok kúnnak bevverte a fejét!

No, hanem az rég volt, ámbátor azt mondta Deák Balázs a népeknek, hogy ő most is jöszívvel beállana a király katonái közé s tűzbe, vízbe követné a királyt.

— Haj, Istenem! csak még egyszer lássam uramat, királyomat! — sóhajtozott, epekedett Deák Balázs — örömmel feküdném az én koporsómba.

Hát amint így sóhajtoznék Deák Balázs, rettentő nagy porfelleg kerekedik, hallik a kürtök szava, reng a föld a paripák dobogása alatt.

— Jó László, jó! kiáltják a népek.

Aztán csakugyan a porfellegből kiválik a király: egy fejjel magasabb volt vitézeinél.

— Ihol a király! — örvendezett Deák Balázs.

Épp akkor indult lefelé a hegy lejtőjén a király, utána vitézei. De alig lép kettőt, hármát a paripa, mitől, mitől nem, megijed s mintha szemét vették volna, vágatott lefelé szörnyű vágatással. Ügylátszik, a király, mikor a tetőre ért, eleresztette a kantár szarát s mire megragadta: késő volt már, ámbátor vasnál erősebb volt a keze, nem tudta paripáját visszatartani, az meg egyenesen neki vágott egy rettentő mély szakadéknak. A vitézek mind utána, sebes szélnél sebesebben, de hiába, nem tudtak elejébe kerülni! Még egy-két lépés, s hanyatthomlok zuhan László a szakadékba.

De, ím, halljátok, mi történt! A szakadék szélén hirtelen meghökölve áll meg a paripa, szinte hátraesett, mintha bunkós bottal fejbe ütötték volna. Pedig nem ütötték fejbe bunkós bottal, csak egy ember fogta meg a kantárt, a zabla mellett, ettől hőkölt hátra.

Deák Balázs volt ez az ember.

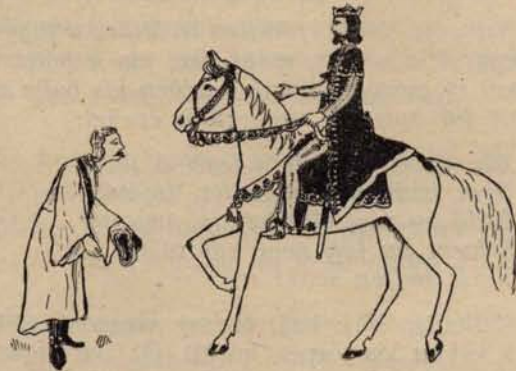
— Ki vagy te, mi vagy te? — kérdezte a király.

— Deák Balázs a nevem, felséges királyom. Míg fiatal voltam, katonája voltam.

— Derék ember vagy, Deák Balázs. Van-e lovad?

— Nincs, felséges királyom. Szegény jobbágy vagyok, honnét volna?

— No, ha nincs, adok én.

Azzal intett a király, hogy vezessenek elő egy paripát. Mindjárt elővezettek egy szép, fekete paripát. Föl is volt nyergelve, föl is kantározva. Arany, ezüst volt minden szerzőmja.

— Ülj erre a paripára, Deák Balázs. Amekkora földet benyargalsz ezen a paripán, mind a tied s ez órától fogvást nemes úr vagy te is.

Felült Deák Balázs a paripára s neki vágatott a völgynek. Repült a paripa, mint a madár, egy pillantás múltán eltűnt a király szeme elől. A király még táborot ütött a hegy tövében s úgy várta vissza Deák Balázst. Vissza is jött ez, mire esteledett, alkonyodott.

Leszállott a paripáról, kalapját levette s úgy állt a király elé.

— Na, Deák Balázs, jó nagy földet jartál-e be?

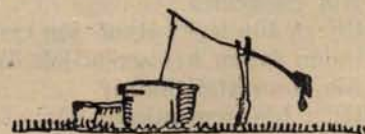
— Nagyot, felséges királyom, tulságos nagyot. Sok az ilyen jobbágy embernek. Ó, felséges királyom...

— Mit akarsz mondani Deák Balázs? Látom, hogy valami nyomja a szívedet.

— Nyomja, felséges királyom, nyomja. Mondom, hogy sok az a föld nekem. Adhatok-e belőle a jobbágytársaimnak? Hadd boldoguljanak ők is.

— Szívem szerint beszéltél, Deák Balázs mondotta a király megindultan. — Hát csak juttass a társaidnak is.

Azzal a király Isten kegyelmébe ajánlotta Deák Balázst s ment, s ment tovább vitéz seregével.

A madárfiókák.

Kis színdarab 2 képben.

Írta: Darvasné Csikszentkirályi Péter Zsuzsánna.

II. KÉP.

Szín: Az előbbi erdő-tisztás. Mikor a jüggöny felmegy, a szín üres, majd Feri jön a háttérből, nagyon szomorúan. Egyik kezében kis balla van, amivel fát aprít és szomorúan énekel:

*Zúg az erdő, hull a levél a fáról,
Nem hallom a fülemilét zajától,
Erdő ha zúg, elhallatszik messzire,
Szívem ha fáj, nem tud róla,
Ne is tudjon senki se.*

(Sóhaj): Haj, haj, bizony szomorú életem van a vidám kis törpék között. Ők ugra-bugrál-nak napestig, én meg örökösen dolgozom. Fát aprítani, vizet hordani, szobákat takarítani; mind az én dolgom. És hozzá még el sem szokhatem tőlük, mert úgysem találnék ki ebből a rengeteg erdőből.

I. TÖRPE. Mit lopod az időt hiába? Még mindig nem vagy kész a fahasogatással?

FERI *(nagyot sóhaj):* Könnyű neked parancsolni. De próbálnád meg te is, milyen nehéz dolg a faaprítás.

II. TÖRPE *(szintén kijön):* Mi azt bizony nem tudjuk, sohasem volt a mi dolgunk.

FERI *(szomorúan):* Bár az enyém se lenne. Oh, engedjete haza édesanyámhoz, úgy fáj a szívem' utána.

I. TÖRPE. Fáj, fáj, de arra nem gondoltál, hogy annak a szegény madárkának is épen úgy fáj a fiókái után.

FERI. Most már mindent elhiszek, mióta a fogság szomorú kenyerét eszem nálatok.

II. TÖRPE *(egyik bejáratához siet és hallgatva megáll):* Pisz! Halljátok?

(Kívülről tündérek éneke hallszik):

*Ezt a kislányt igazán, csakugyan
Nem az anyja nevelte.
Zöld erdőben igazán, csakugyan
A vad galamb költötte.
Kék a szeme, szemöldöke
Tiszta fekete,
Édesanyja igazán, csakugyan
De kedvemre nevelte.*

TÖRPEK *(vígán ugrándoznak, de Feri szomorúan hallgat).*

FERI: Kik énekelnek?

I. TÖRPE: A tündérkirálynő jön erre a tündérekkel. Minden évben kétszer látjuk őket.

FERI: Ide is szoktak jönni?

II. TÖRPE: Ide nem mindig jönnek.

FERI: Oh, Istenkém, adjad, hogy most erre jöjjön a jó tündér.

(Tündérek táncsal bevonulnak. Tánc végével törpék mélyen meghajolnak, kezüket szívükre teszik.)

I.—II. TÖRPE: Köszöntünk, szép tündér. Hozott mi közénk az ég!

TÜNDÉRKIRÁLYÓ *(mosolyogva néz rájuk):* Ni-ni a kis törpék, a mindig vidám kis fickók *(meglátja Ferit és elkomolyodik)* és egy könnyes arcú kis fiú. Jöjj közelebb hozzám és mondd el, hogy kerültél ide?

I. TÖRPE: A mi szolgálunk ő, szép tündér és a parancsunkra vár.

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ: Ejnye, de nagy urak lettetek. De miért vetettétek szolgaságba a föld szabad fiát?

II. TÖRPE: Csak ne nagyon sajnáld, mert felmászott a fára és onnan dobálta le az ártatlan kis madarakat.

TÜNDÉREK: Szörnyűség!

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ: Ezt tetted volna?

FERI: De megbántam százszor! Oh, jó tündér, csak te segíthetsz rajtam. Rossz, gonosz fiú voltam, de fogadom, hogy megváltozom, ha hazamehetek az édesanyámhoz, aki eddig már sír utánam és megszakad a szíve, ha meg nem talál.

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ: Szívedbe néztem és hiszek neked. *(Törpékhez):* Halljátok meg hát, törpék, kérésemet.

TÜNDÉRKIRÁLYNŐ: Engedjétek békével elmenni őt, hiszem, hogy nem kínoz többé állatot.

FERI *(sírva):* Soha, soha többé, esküszöm!

II. TÖRPE: Kívánságod parancs nekünk, szép tündér. *(Ferihez):* Szabad vagy, repülhetsz, akár a madár.

FERI *(örömmel):* Oh, hogy fog örülni az édesanyám.

(Tündérek törpékkel elmennek, csak az ének hallik mind messzebből: „Zúg az erdő” stb.)

(Szín ez alatt egy pillanatra elsötétül, mikor világos lesz, Feri ott fekszik, ahol elaludt, majd lassan ébredszik. Gyorsan felül és riadtan néz körül.)

FERI: Hol vagyok? mi történt velem? Hol vannak a törpék, meg a szép tündérkirálynő? *(Ide-oda nézeget.)* Sehol sem látom őket.

IV. KISLÁNY *(jön, kezében kis madárkát hoz, amit időnként az arcoeskájához szorít):* Oh szedéntét! Szedén ticsi madárját! Ott fetültek a fűben és a mamájuk úgy sijt!

FERI *(közel megy hozzá):* Milyen madárkáról beszélsz?

IV. KISLÁNY: A ticsitjöl, atitet te dobtáj le... És élnek a madajat, mi találtuk med ötet.

(Folytatjuk.)

JENŐ BÁCSI ÜZENETEI

Gr. Bethlen Katalin. Nagyon ügyesen fejtette meg a kérdéses rejtvényt, s így már be is soroztuk a nyeresre jogosultak közé. Az új rejtvény is nagyon jó. Fényképét, a szép kis kézimunkatervet a levéllel, meg a fordítással és a téli beszámolóval együtt átadom a Szerkesztő Néni-nek, ki körútjáról nemsokára hazatér. Ő majd részletesebben fog válaszolni. — *Porzsolt Viktor, helyben.* A földrajzi pótlórejtvény nagyon jól sikerült. Hasonlókat máskor is szívesen veszünk. — *A 11-ik számban közölt rejtvény megfejtőjének, aki egyszersmind a névtelenül beküldött titkosírásrejtvény szerzője is.* A rejtvény megfejtése helyes és kérjük, közölje nevét, hogy besorozhassuk a nyeresre jogosultak közé. Titkosírásrejtvénye ügyes szerzemény, de azt tanácsoljuk, hogy a 3-ik számban közölt titkosírásrejtvény kulesára szerkesszen rejtvényeket, mert ezeket le is tudjuk közölni. A jövőre nézve pedig figyelmeztetjük, hogy minden megfejtését és szerzeményét szíveskedjék teljes nevével és lakcímével ellátni, mert különben nem tudjuk, kitől jött. És ne küldje nyomtatványként a megfejtést, mert a posta büntetést ró ki az ilyen nyomtatványnak feltüntetett, levéljellegű küldeményre. Ezt a büntetést pedig vagy a feladónak, vagy a címzettnek kell megfizetnie. — *Dávid Nuszi I. g. o. t.* A Szerkesztő Nénihez intézett soraidat nagy élvezettel olvastam. Örömmel állapítottam meg, hogy egyetlenegy íráshibát sem ejtettél. Ügyes kis leány vagy, Nusika, és ügyes rejtvényfejtő. Be is kerülsz a nyerő-jelöltek közé. Örvendek, hogy érdeklődéssel és szeretettel olvasod az Új Cimborát, s azonfelül pedig barátsággyal gondolsz a többi cimborákra. Csak maradj mindig ilyen derék, jó leányka, mert a te jóságodat mások is hasonlóval fogják viszonzni. Kedves kis lapodat átadom a Szerkesztő Néni-nek, a cimboráknak szóló üdvözettedet pedig itt közvetítem: *Szabó Erzsike, Fratelia, Kiss Tihamér; Hercz Elli, Satu-Mare, Fáy Árpádka, Ciocai, Egyed László, Riesler Gyuszi, Kohn Vera, Kiss Zoltán, Cluj, Sánta László, Kiss Sándor, Szabó Sári, Braşov, Adám Katóka, Dárjü, Rothmann Vera IV. el. o. t., Placintár Adrienne I. g. o. t., T. Csapó Margitka, Sft. Gheorghe, Derecskey Sándor, Lajos és Pötyi Baia-Mare* — mind helyesen fejtettétek meg a rejtvényeket. A sorsolásban részt fogtok venni. — *Kenderessy Miki, Torda.* Mi az oka, Miki barátom, hogy mostanában nem látom a nevedet az Új Cimborában? Csak nem lustultál meg? Ezt nem szeretném hallani. Hát csak rajta, kopogtass be hamarosan a Szerkesztő Nénihez valami újdonsággal. Mindnyájatoknak szíves üdvözetemet küldöm. — *Némethy Misi II. el. o. t., Torda.* Rajzolgatsz-e még, Misike? Nagyon jól emlé-

szem még, hogy a tavalyi rajzkiállításon milyen szép rajzokat készítettél pár pere alatt. Szeretném, ha újabb rajzaidból is küldenél néhányat az Új Cimborának. A rajzolgatást abba ne hagyod, mert a rajzbeli tudásodnak idővel még sok hasznát veheted. — *Magyari Tibor IV. el. o. t.* A Szerkesztő Néni helyett köszönöm, hogy két új cimborát toboroztál táborunkba. Legközelebb légy szíves, írd meg, hogy barátaid mennyi időre akarnak előfizetni, mikor küldik az előfizetési díjakat, ki az édesapjuk, mi a foglalkozásuk, mert itt ezt mind tudnunk kell. Addig is azonban megindítjuk a lapot címükre. Mindkét rejtvényed ügyes kis szerzemény, de nemrég hasonló közölt le az Új Cimborá. Szerkessz hát másikat, nem is egyet, hanem többet, hogy legyen miben válogatnunk; mert bizony gyakran megesik, hogy teljesen ismeretlen, egymástól távol élő cimborák hasonló tartalmú rejtvényt küldenek be egyszerre. — *Megfejtésed jó* — és ha egy kis szerencséd lesz, nyerni fogsz. — *Hogy mulattatok a szünidőben? Megkaptátok-e a hazaküldött lapokat?* — *Kraft Géza, Salard.* Örvendek, hogy a virágmagvak megnyerték tetszésedet. Csak kertészkedjél ügyesen, mert bizony, nagy gyönyörűség egy-egy szép virágágyat elnézegetni. Annak is örvendek, hogy jól telt el az ünnep — és hogy sok piros tojást kaptál. Ebből látom, hogy ügyes, életrevaló fiú vagy. Rejtvénymegfejtésed egy kivételével jó. Pista bácsi azt üzeni, hogy ezuttal is bevesz a nyeresre jogosultak közé, mert látja, hogy mindent egyedül, mások segítségével nélkül dolgozol ki. Hát csak igyekezzél és gyakoroljad magad a magyar írásban. — *Belényesi Szabó Márta I. g. o. t.* Marcella Néni-nek írott leveledből látom, hogy milyen derék leányka vagy. Nem akarsz elfelejteni a magyar írást és olvasást, s azért szorgalmasan gyakorolod magad az Új Cimborá olvasgatásával. Nagy öröm ilyen levelet olvasni, mint a tied, kisi Márta. Csak folytassad tovább a tanulást ezzel a szorgalommal. — *Rejtvénymegfejtésed helyes; be is kerülsz a nyeresre jelöltek közé.* — További leveleidet várjuk. — *Miklóssy Magda, Odorheiu.* Ügyes kis bemutatkozó levelet írtál, Magduska. Szeretettel fogadunk a cimborák táborába. Addig is, amíg a lapot megrendelitek, csak olvassad kedvenc olvasmányaidat az eddigi érdeklődéssel. Ibikével légy mindig jóbarátságban s ezentúl is keressetek fel soraitokkal. — *Izsák Ibolyka, Odorheiu.* Magduskával közösen írott leveledet átadom a Szerkesztő Néni-nek. Hiszem, hogy örülni fog, hogy annyira szereted őt. Pista bácsi is örvend, hogy a nyereseménkönyvek megnyerték tetszésedet. Azt üzeni, hogy legújabb megfejtéseid is mind jók, amelyekért — egy kis szerencse esetére — szintén valami jutalmat helyez kilátásba. — *Enyedi Gyurka, IV. el. o. t.* Kedves Gyutacs, rejtvénymegfejtésed beérkezett;

örömmel láttam, hogy mindig pontos és tiszta munkát szoktál végezni. Légy továbbra is jó fiú és tanulj szorgalmasan. A viszontlátásig mindnyájatokat üdvözöl: Pista bácsi. — *Grosz Elza, Satu-Mare.* A virágpálcikák rajza nagyon ügyes, érdemes arra, hogy mindenki megtanulja, hogyan kell azokat a színes kis faragványokat előállítani. Marcella Néni bizonyára örülni fog szép rajzaidnak és alkalomadtán le is fogja közölni azokat az Új Cimborában. — *Grosz Éva, Satu-Mare.* Árnyképeket, ha ügyesen vannak előállítva, nagyon szívesen veszünk a rajzkiállításokra. Csak rajta, próbálkozz te is, Évike, mert tudod, hogy a bátraké a szerencse. — *Grosz Olga II. g. o. t. Satu-Mare.* Kedves kis leveledben nincs is olyan sok hiba, ha tekintetbe vesszük, hogy állami iskolába jársz, ahol nem tanítanak magyar nyelvet. Okosan teszed, hogy külön magyar órákat veszel. Csak így folytasd tovább is. — A rejtvénye-

ket helyesen fejtetted meg; részt fogsz venni a sorsolásban. — *Rothmann Vera.* Rejtvényeid mind ügyesek, de küldjél inkább szó- és betűrejtvényeket, mert pótlórejtvényekkel el vagyunk látva. — *Sipos Magda I. g. o. t.* Az ápr. 1-i számban közölt rejtvény megfejtésével kapcsolatban szép, gondos munkát végeztél, Magduska. Így csak a szerencsétől függ, hogy te is valami szép jutalomban részesülj. — *Fülöp Danika III. el. o. t.* Ne búsulj, Danika, nem haragszom rád az írásodért, mert világosan látom belőle, hogy kezded gyengésege miatt nem írhatasz egyenletesen. Kezdedet egy orvos bácsi utasításai alapján próbáld megerősíteni — és gyakoroldjad magad az írásban. De semmire se erőltessd meg gyenge, kis ujjaidat, mert abból aztán végzetes bajod támadhat. Mindent csak orvosi utasítás alapján és lassan, de annál biztosabban! — A rejtvényt ügyesen fejtetted meg; te is nyerhetsz, ha a szerencse kedvező lesz.

Rovatvezető: Súlyom István.

Keresztrejtvény.

Beküldte: *Simon Béla, IV. g. o. tan.*

1	2	3	3a	4	5	6	7
8				9		10	
11				12		13	
14				15		16	
17				18		19	
20				21		22	
23				24		25	
26				27		28	
29				30		31	

Vízszintes sorok: 1. Egy közismert mesének a címe. 8. Kisgyermek iskolája. 9. Aroma. 10. A rab a börtönben így van. (Ékezethiba). 13. Vissza: tiltó szócska. 14. A maeskatól nagyon fél. Utolsó betűje megismételve. 16. Csatakiállítás. 19. AGÉE. 20. L-el a végén, eledel. 21. Felkiáltó szó. 23. Reggel három betűje. 24. Kalendárium. 26. Kipusztítat. 28. Azonos betűk. 29. Az izmok adják.

Függőleges sorok: 1. Közismert mese. 2. A vasúti gőzös. 3. Cammog vége. 3a. Pitvar. 4. Apa betűi keverve. 5. Csehszlovákia fővárosa. 6. Sze-

mélyes kérdő névmás. 7. Nevezetes mese, folytatólagosan a nyíl irányában. 11. Vezér eleje. 12. Fekete faj. 15. Elmúlt időben. 17. Férfinév. Utolsó betűje ismételve. 18. AAPEA. 22. Hattok mássalhangzói. 25. Rangjelző. 27. Jegyez. 28. Kötőszó.

Megfejtésül beküldendő: Vízszintes: 1, 8, 16 és 24. Függőleges: 1, 5, 7 és 12.

Megfejtési határidő: 1936 május 15. A megfejtők között jutalomkönyveket sorsolunk ki.

A 9-ik számban közölt keresztrejtvény megfejtése a következő: Vízszintes: 1. Arany János. 11. Anikó. 18. Orvos. 32. Tiroli. 35. Olasz nyelv. Függőleges: 2. Andor. 4. János. 12. Kocsi. 17. Remán. 21. Rádió. 25. Unta.

A 10-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése: 1. Lógrás-rejtvény: Ki korán kel, aranyat lel. 2. Pótlórejtvény: Kis Szent Teréz. 3. Szélmalomrejtvény: Ne lopj, lát az Isten.

Megfejtést küldtek be: Tanka Geyza, Tankóczy Éva, Farkas Ödön, Kimpel Olga, Tőkés Sándor, Nagy Zoltán, Fáy Árpádka, Tyma Magda, Walter Wili és Trudi, Indig Edit, Pinczés Gyula, Egyed László, Simon Jolánka, Kovács Margit és Gabriella, Magyar Tibor, Siető Éva, Tókos Ildikó, Kraft Géza, Sujánszky Józsika, Degenfeld Anni, Nagy Samu. Visky Ilonka és Riesler Gyuszi.

Nyertesek lettek: Tanka Geyza, Siető Évike, Kimpel Olga, Simon Jolánka, Sujánszky Józsika és Kraft Géza.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Főmunkatársak:

TELEKY DEZSÓ és SIMON SANDOR.

Minden cikkért a szerzője felelős.

Kiadja: a Minerva Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj